

До г-жа Биляна Генова
директор на дирекция "Култура",
Столична община

ПИСМО

От Деляна Ангелова, фондация „Вижънъри“

Уважаема г-жо Генова,

По повод на публично отправената покана за включване в обществени консултации за промяна на Правила за работа на Столична програма „Култура“ и желанието да изразя мнение и предложение от страна на фондация „Вижънъри“ като част от културните оператори в сферата на градското изкуство и съвременния стенопис, моля приемерте настоящото писмо.

Като активен продуцент на съвременни визуални проекти в градска среда през последните 7 години, част от културната сцена на столицата, споделям наблюденията си, че все още **Столична община не използва пълния потенциал на градското изкуство**, в това число street art, графити и съвременен стенопис, в утвърждаването на София като културна дестинация (Цел 3 от приоритет Творческа икономика, част от Стратегията „Културата и изкуствата – новата енергия за устойчиво развитие на София“ 2023 – 2033 г.) и в развитието на съществуващи пространства за култура чрез метода на съвместно създаване (Цел 6 от приоритет Творческо развитие от Стратегията). Позовавайки се отново на разработената Стратегия, ще допълня, че графити и съвременен стенопис не са представени и отсъстват от водещите инициативи, заложили по осъществяване и на Цел 5 от приоритет Творческо развитие – създаване на вдъхновяващо изкуство в градска среда, което е неприемливо и изключва този вид изкуства за години напред от визията за развитие на столицата.

През последните 10 години, и още по-изразено през последните 5 години, в световен мащаб интересът към street art, графити и съвременен стенопис не само нарасна многократно, но и се припознава като водеща сфера на изкуство за **развитие на публични пространства, социализиране и облагородяване на отделни квартали и превръщането им в средство за изграждане на отличителна идентичност на градовете**, спомагаща за подема на културната икономика и туризма. Това е изкуство с отворен достъп, което трудно може да се сравни с другите типове визуални изкуства - от една страна заради своето обществено влияние, достигната аудитория и темпове на развитие по цял свят, и от друга страна, заради своя мащаб, бързо изпълнение, постигнати резултати и обем на продукционни разходи.

След редица културни обмени и професионални пътувания за екипа на „Вижънъри“ през последните две години (2022-2024 г.) до страни като Италия, Бразилия, Колумбия и Румъния, можем да споделим своя опит и наблюдения за развитието на street art, графити и съвременен стенопис. Един от добрите примери, който срещнахме в Богота, Колумбия например, е комбинация от улеснен режим на съгласуване на визуалните проекти с общината и отделен финансов общински инструмент за подкрепа на проекти с фокус върху графити и съвременен стенопис.

Основавайки се на това, „Вижънъри“ подкрепя измененията в Правилата за работа на СПК в чл. 6 (1) Творческият съвет ежегодно да представя предложения за обновяване на направленията на СПК, които да са в съответствие с действащата стратегия.

И в подкрепа на това и гореизложеното, бих искала да представя на Вашето внимание предложение за **формиране на отделно направление в СПК, което да има изключителен фокус върху създаването на проекти от сферата на street art, графити и съвременен стенопис в градска среда.** Според нашия професионален опит и международни наблюдения, създаването на ново направление ще бъде изцяло в съответствие с основни цели, заложи в Стратегията „Културата и изкуствата – новата енергия за устойчиво развитие на София“ 2023 – 2033 г., като би могло:

- Да утвърди стабилен път за развитието сцената на уличното изкуство;
- Да гарантира изпълнението на територията на София на броени проекти, финансирани/съфинансирани от Столична Община;
- Да подкрепи културните организации, специализиращи в дейността, чрез устойчив механизъм;
- Да подобри драстично визията на града и да развие изкуството с отворен достъп в централните и периферните райони на Столична община като контрапункт на вандализма и незаконните драсканици по сградите.

Вярвам, че именно чрез развитие на съществуващите финансови инструменти на Столична община за подкрепа развитието на културата и изкуствата, част от които е Столична програма „Култура“ (СПК), и по-конкретно разработването на отделно направление в СПК за финансиране на изкуство в градска среда, София ще има възможността да се развие като притегателен център на съвременното градско изкуство и туризъм.

Уверена съм, че ще съзрете потенциала на това предложение и заявявам своята лична готовност и тази на екипа на „Вижънъри“ да участваме в допълващи разговори и консултации за разработването на условията по едно ново направление, част от СПК.

С уважение,
Деляна Ангелова
Председател и проектен мениджър,
Фондация „Вижънъри“